

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsaj mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

MOGOČNA IN VAŽNA GOSPODARSKA MANIFESTACIJA

Nad 400 naših najuglednejših gospodarjev na zborovanju, na katerem sta govorila predsednik ZTOI g. Jelačin in bivši minister g. Mohorič

Ljubljana, 12. aprila.
Velika dvorana Trgovskega doma še ni videla nikdar, pa tudi Ljubljana že dolgo ne tako množičnega in tudi važnega zborovanja, kakršnega so imeli smoti naši gospodarski krogi na povabilo predsednika ZTOI g. Ivana Jelačina, ki je bivši minister in generalni tajnik ZTOI g. Ivan Mohorič poročal o našem javnem gospodarstvu in o gospodarskih razmerah sploh. Na zborovanju je bilo blizu 400 naših najuglednejših trgovcev in sploh gospodarjev, da nikakor ne moremo naštevati posameznih imen, saj so se udeležili večera prav vsi, ki pri nas na gospodarskem polju kaj pomenijo. Celo od drugod so prišli in tako smo opazili med poslušalci tudi seniorja naših gospodarstvenikov g. Lenarčiča z Vrhnike, g. Frana Sirca iz Kranja in dr. že sama pomembnost udeležencev je napravila zborovanje za znamenit gospodarski zbor, ki je enolično izrazil v mogočno manifestacijo za enotno in močno Jugoslavijo. Preverjeni smo, da bodo tudi Beograd, druge banovine in o naših razmerah pestimistično sodeče inozemstvo priznalo važnost te gospodarske manifestacije.

Otvoritev zborovanja

Ko je sklicatelj g. Ivan Jelačin pozdravil navzoče, da se ni mogli več upirati splošnim željam gospodarskih krogov po sklicanju zborovanja o "najbolj perečih vprašanjih javnega gospodarstva, kjer ima pravico govoriti vsakdo, je poudarjal, da v teh časih moramo vsi budno stati na svojih pozicijah, ker je mnogo odvisno od naših čuječnosti, kako se bodo razvijale razmere. Kot čuvajci države dvigamo v zadnjem trenutku svoj glas ter s popolno pravico svarimo in svetujemo, kadar je treba, obenem pa s pogumom zadržimo vse težave in vztrajamo pri delu za lepšo bodočnost!

Vsi ste čitali govor ministra g. Mohoriča o proračunski debati, ki je izšel tudi v posebni brošuri, kjer je stvarno in benevolentno kritiko povedal vse, čeprav je kritika v mnogem porazna. Ne smemo odnehati s pozitivnim delom, saj se življenje z nami še ne konča, zato pa vztrajamo in delamo do kraja z upanjem v srečnejšo in lepšo bodočnost!

Govor ministra Mohoriča

Burno pozdravljen je nato spregovoril minister g. Ivan Mohorič:
V našem gospodarstvu so nastopili v zadnjih dveh letih pojavi, o katerih ni nikdo mislil, da bi bili kdaj mogoči in da bo do zavzele tak obseg. So to pojavi, ki vnašajo v gospodarsko poslovanje gotovo nestanovitnost in nesigurnost, ki ima dalekosežne posledice. Zato je potrebno, da malo podrobneje razgledamo položaj in da si postavimo vprašanje, kaj je treba ukreniti in kaj hočemo.
To, kar se pri nas odigrava zadnja leta, je refleks tega, kar se dogaja v velikem svetu, s katerim smo bili vezani v živah. Nih stihili in od katerega dobrobita je odvisno tudi naše gospodarsko blagostanje. Drug smo v kupčijah poslovanju vezani na drugega in, če se hoče eden izolirati, ne ostane to brez posledic za drugega. Če kdo čuti stvaren pomen teh besede, je to gotovo slovenski gospodar, ki ob skrajnem zapadu države, videnjen in obdan od meja treh sosednjih držav, vodi borbo za svoj obetov.

Osnovna karakteristika današnjega stanja je nezaupanje, ki je vodilo do tega, da se je zrušil ves mednarodni kreditni trg, da so šli narodi vase in se izživljajo vedno močnejše v lastnem krogu, da skušajo gospodarsko postati čim bolj neodvisni od inozemstva ter zadovoljiti svoje potrebe sami z lastno produkcijo, z lastnim delom in lastno kulturo. Pojavlja se nova miselnost, ki je imela za svetovno gospodarstvo najdalekosežnejše posledice. Dve leti že velja psihoza nezaupanja po kontinentu in težko je reči, ali je več doprinesla temu velika bankarska kriza v Ameriki, ustaviteljska kriza kolosa ameriških industrij ali pa grandiozni načrti Sovjetov, ki kljub želji mnogih niso in ne bodo skrhali. Velike politične revolucije zadnjega desetletja niso ostale brez globokih gospodarskih posledic. Nezaupanje se je širilo kot pošastna bolezen, ki je v svojih posledicah razkrajala vse tvorbe in pridobitve desetletij in stoletij. Tudi našim mirnim dolinom in belim mestom ni prizanesla in

pred pokrugim letom je to razkrajanje vzelo takega maha, da je od dne do dne raslo število onih, ki niso več verjeli niti v denar, niti v denarne zavode, niti v najbližjo okolico, pač pa najbolj nesmiselnim govoricam, da v slepem strahu niso vedeli, kaj bi storili. Vsak pojav jih je prepričeval o domnevi, da držimo neodvratno v katastrofo. To razpoloženje prevladuje še danes: Stara generacija, ki ne more razume, ti mlade, je prepričana, da je svet vržen iz tečajev, mnogih je lotova malodušnost, apatija in resigniranost, ker se ne morejo znajti v metežu pojmov in odnošajev.

Vsa današnja ekonomska kriza jim je tembolj paradoksalna, ker pri vsem izobilju pridelkov, sirovin in izdelanega blaga nastopa pomanjkanje nazadnje blagostanje in se zmanjšuje poslovni promet. Zato smo se morali sestati da se porazgovorimo, kaj nam je treba storiti.

Preživljamo leto težke preizkušnje in od dogodkov letošnjega leta bo marsikaj odvisno za bodočo politiko pa tudi gospodarski odnosi narodov in držav.
Poročilo ekspertov londonske konference pravi, da današnje stanje gospodarskih odnošajev grozi, da bo svetovno trgovino popolnoma paraliziralo. Pri nas se je to že zgodilo. Naša zunanja trgovina je padla od 9 milijard na 3 milijarde, ta proces se pa zaenkrat še nadaljuje in, če se razmere bistveno ne izboljšajo, moramo računati, da bo obseg izvoza in uvoza prihodnje leto še manjši, ko že letos znaša dobrih 200 Din na glavo prebivalca. Naš nacionalni dohodek je padel na polovico na svojih dobrih 30 milijard dinarjev. Neposredna posledica mora biti, da si mora vsak posameznik, pa tudi vse javno in privatno gospodarstvo pomagati z lastnimi sredstvi. Pri nas je pa malo razpoloženja in trdnosti volje, da bi se prilagodili položaju. To se mora zgoditi, ker to zahteva interes celote in naše skupne bodočnosti!

Slovenci smo narod, ki je pred velikimi dogodki mnogokrat majhen in polovičarski. Ne pridemo dovolj živeža za prehrano, ne prebivalstva in smo v veliki meri odvisni od obrtne in industrijske delavnosti, ki nam bi naj dajala pogoje, da postane vsak poedinec gospodarsko čimbolj samostojen. Vsa široka država do skrajnih meja na jugu in vzhodu je tržišče za naše proizvode in naša stremjenja gredo za tem, da čimbolj povečamo našo delavnost in čim večji del potreb domačega tržišča pokrijemo z lastnim delom, pri tem pa že naštevamo na razne težkosti.

Ena izmed njih je neugodna tarifarna lega naših krajev napram glavnim konsumnim centrom v državi, kamor lahko inozemska konkurenca po plovnih rekah z manjšimi stroški dovaža svoje izdelke.

Druga je, da se je na ravnanju Vojvodine okrog prestolnice in v drugih centrih razvila številna industrija in obrtnost, ki dela pod ugodnejšimi pogoji kot naša. Imamo specialne davčine, ki jih na vzhodu ne poznajo, in tudi trboveljski premost ni v Vojvodini nič dražji kot pri nas. Sprizniti se moramo z važno jačo konkurenčnostjo produkcije teh krajev in z zorenjem naših tržišč. Le podvojena delavnost in tehnična superiornost bo odločila. Vrnati se moramo gospodarsko na velik okevir Jugoslavije! Očitati si moramo, da premalo skušamo prilike v državi in premalo skušamo najti pravga odnošaja z njimi. Pogrešno je kritiziranje gradb železnice v Južni Srbiji, ki odpirajo našim produktom dostop k novim konzumom. Ogromne naloge sedanje generacije v Jugoslaviji moramo izvršiti z lastnimi sredstvi brez tuje pomoči. Danes je za milijardo dinarjev javnih del poverjenih tujim družbam na bazi širokih koncesij, ki gredo v mnogem oziru nam v škodo. Doma bi lahko gradili morda za vsaj 20 do 30 odst. ceneje, kakor gradimo sedaj. Zato sem glasoval tudi proti oddaji zgradbe pristanišnega keja v Beogradu francoski skupini. Pri svojem stremljenju, da pojačamo industrijo, smo našli na nasprotstva, češ, da industrija konzumenta le izkorišča. Vprašam vas, kaj bi bila naša lepa Gorenjska brez industrije? Vidimo tudi, kakšne posledice je imelo zmanjšanje produkcije premovalnih revirjev za blagostanje celih okolišev, da ne govorim o socialni miseri, ki je nastala neposredno v revirjih.

Zato smo imeli tudi veliko težav pri trgovinskih pogodbah, ki se jih je hotelo prvotno voditi z eno stranskega stališča interesov agrarne države.

Zlom cen na svetovnih tržiščih je izoral globoke brazde tudi v naše gospodarstvo. Naenkrat so bile v Beogradu inozemske ponudbe industrijskih izdelkov po niž-

jih cenah, kakor smo si mogli sami nabaviti material. Iz tega se je sklepalo, da se naša industrija bogati na škodo javnosti. Zaman smo reklamirali zaščitne ukrepe! Sam sem bil pripravil zakon za regulacijo znanje trgovine, ki na žalost še danes ni uveljavljen, vendar se mi je posrečilo vsaj z drugimi ukrepi popraviti situacijo v prihod domačega dela.

V našem poljedelstvu smo najprvo doživeli katastrofo pri hmelju, ko je padel od 100 na 7 Din v par letih, kar je predvsem dokaz našega pomanjkanja samozavesti in discipline. Še danes je vsa ta trgovina v rokah inozemskega posredništva, ki je tudi lanske leto pobralo dvakrat večji dobiček, kot je dobil naš hmeljar za svoje naporno delo.

Sledil je zlom cen opija od 1000 na 260 Din, za njim je cena pšenice padla na 80 para, dočim so produkcijski stroški znašali 160 para. Država je hotela pomagati in je uvedla monopol izvoza in uvoza ter z obdavčitvijo notranjega konzuma poskušala vzdržati cene na višjem nivoju. Takrat je še nastala kriza v živinorejstvu in vinogradništvu ter v lesni trgovini, katerih posledice še nismo premagali. Podjetniki so stali pred alternativno, če se sploh še sploščati kopati svinecno rudo in pridobivati svinčev, ustavili so se rudniki železne rude in državne železarne kljub vsem ugodnostim in olajšavam. Obubožen kmet se mora zadovoljiti z boro prehrano ter se je prenehal pojavljati v trgovinah, zato je pa začel zastajati ves trgovski in poslovni promet.

Nastopil je čas, da se morajo vsi javni izdatki in javno gospodarstvo prilagoditi dani situaciji. To bi se bilo moralo pričeti še začetkom leta 1930. Namesto tega pa vidimo, da v teh letih proračuni še raste, da se pri nas v dobi, ko je že izbruhnil črni petek na newyorški borzi po najtem stabilizacijskem posojilu na široko odpirajo vrata za izvoz valut in za nakup Blai-ral. Kmalu po zlomu nemških bank in po avstrijskega kreditnega zavoda prične naval vlagateljev na naše denarne zavode. Po dolgem odlašanju prihajajo zaščitni ukrepi, ki situacije niso rešili, čeprav vsi vemo, da je to najbolj pereče vprašanje našega gospodarstva.

Med problemi javnega gospodarstva je najvažnejša prilagoditev državnega proračuna naši ekonomski situaciji. Številke proračuna in trditve ekspozice se ne krijejo in ne ujemajo. Bila je zato moja dolžnost, da izvršim kratko analizo predloženih števil in ugotovim dejansko stanje položaja ter naznačim linijo, na kateri bi se morali v bodočem gospodarskem letu kretati. Državni proračun je zadeva nas vseh, ker nosi celokupno prebivalstvo posledice upravljanja z javnim denarjem, posledice stanja naše uprave, ustanov in državnih podjetij. Storitvi se mora vse, da čim bolj pogodimo pravilno mero dopustnih izdatkov in čim pravičnejše porazdelimo pezo bremen.

Tudi pri banovinskem in občinskem proračunu moram ugotoviti dve karakteristični stvari: Kljub 20 odst. znižanju proračuna smo morali uvesti 3 nove davčnice, povečati nekatere že obstoječe in nameravali smo še nadaljnj, ki pa niso bile odobrene. Banovinska podjetja kažejo 10 milijonov dinarjev deficita, ki se ga krije z dohodki iz davščin. Najsi bodo banovinska podjetja še tako obdela, osnovna zahteva je, da morajo kriti svoje izdatke z dohodki in je zato potrebno, da se ali izdatki zmanjšajo ali pa dohodki povečajo, oboje, oboje, dokler se ne doseže ravnotežja.

Naši avtonomni proračuni se tudi razvijajo na način, ki kaže veliko neskladnost s splošnim stanjem gospodarstva. V letu dobre konjunktore 1928. so znašale namreč vse avtonomne doklade v dravski banovini 35 milijonov Din in do leta 1930 porastle na 110.3 milijone Din, namreč da bi bile ostale na isti višini. Obremenitev na glavo prebivalca po avtonomnih dokladah znaša pri nas 146.5 Din, dočim povprečno v državi samo 89.6.

Ljubljanski proračun, kakor smo čitali, ne predvideva nobenih novih davščin, kar kaže, da se smatra, da je s tem storjen že maksimum, ki se da doseči. Stojimo torej pred nalogami, ki se brez naše borbe in prizadevanj ne bodo rešile, vendar so se pa naši gospodarski krogi do sedaj zadovoljili z lamentacijami in so se težko odločili, da prevzamemo funkcije v javnih zastopstvih in s tem vso odgovornost nase.

V naši državi stojimo pred velikimi gospodarskimi nalogami, ki jih nam nalaga skrb za narodno zdravstvo in prosveto ter potrebo gospodarskega napredka. Kdor to državo ljubi, čuti dolžnost in potrebo, da pri tem delu aktivno sodeluje in pomaga. Problemi se ne dajo rešiti niti z navzujenjem, še manj pa z ogroženjem in zabavljanjem, niti demagoškimi šlagerji in bombastičnimi parolami. Za njih rešitev je treba hladne krvi, treznega preudarka, strogega računa, mnogo strokovnega zna-

nja in življenjske prakse, a tudi odločnosti, da človek sprejme i neprilazne posledice nase. Potrebno je mnogo iskrenega patriotizma, mnogoletnega vztrajnega dela in samozatajevanja ter nesebičnega in požrtvovalnega domoljubja. Vsi smo poklicani, da pri tem velikem delu sodelujemo in vsak je dolžan, da se temu pozivu odzove po svojih najboljših močeh v lastno dobro in splošno korist.

Govor g. Jelačina

Ko se je umirilo odobravanje, je govoril predsednik g. Ivan Jelačin v glavnem tako, kakor je govoril na zadnji seji ZTOI. Najboljbi patriotizem in skrb za državo nam nalaga tudi pravico benevolentne kritike, ker z njo gradimo z najboljšimi močmi novo močno Jugoslavijo. Oba govora so neprestano prekinjali aplavzi in navdušeno odobravanje, ki so izražala trdno voljo vseh naših gospodarskih krogov pomagati pri odpravljenju razmer v korist vsakega posameznika in vse države.

Pri debati se je oglasil g. Hrovatin, ki se je zahvalil obema govornikoma, nato je pa zahteval, da država oddaja vsa naročila na licitacijah ter predlagal, naj komisije strokovnjakov ocenijo državna podjetja, zlasti pa tiskarska, ki jih je 60 v državi, da se pasivna podjetja ukinejo. Veletrovec g. inž. Kobi je govoril o lesni krizi ter nasvetoval več ukrepov, nato je pa g. inž. Lenarčič vprašal, kaj je z gospodarskim svetom. Ko je predsednik g. Jelačin zagotovil, da vsa ta vprašanja sproži ZTOI, zlasti pa da morda sama skliče gospodarski svet, ki bodo v njem zastopniki vseh naših gospodarskih organizacij, je ob 3/4 na 23. zaključili sijnajo uspešno zborovanje.

Za pravice podeželskih mesarjev

Ljubljana 12. aprila.
Zruženje mesarjev in prekajevalcev za ljubljanski srez in sodni okraj Višnja gora je imelo redno skupščino v sredo 5. t. m. Skupščini je predsedoval predsednik Dimnik Jakob iz Dev. Mar. v Polju, navzočih je bilo okrog 60 članov. Okrožni odbor je zastopal njegov predsednik g. Pristov Filip, ki je v svojem pozdravnem govoru poudarjal, da bo okrožni odbor vodil račune tudi o zadevah mesarske obrti, posebno glede klanja po neobrtinskih in davčnih bremenih. Iz poročila uprave posnemamo, da šteje združenje 83 članov, pomočnikov je prijavljenih 35, vajencev 30. Pomočniških izpitov je bilo 13. Od član-

nov je umrl 1 — Paternoster Andrej iz Dobrunj, v počaščenje spomina so se člani dvignili raz sedežev. Združenje je imelo urečeno poslovanje in so se člani zbirali ob sredah na zadružnih dnevih, kjer so pretresali tekoča vprašanja in izražali svoje težnje. Med članstvom je bila razvita živa strokovna zavest in je bilo delovanje združenja v l. 1932 zelo agilno. Skupščina je soglasno odobrila računski zaključek in sprejela proračun za l. 1933. Poleg običajnih poročil so se na skupščini obravnavala tudi druga važna gospodarska vprašanja, predvsem glede klanja po deželi, ki se je tako razpaslo, da se o pravi mesarski obrti na deželi že težko govori. Predsednik Dimnik Jakob omenja ukrepe, ki jih je storilo združenje in zbornica za TOI za zaščito podeželske mesarske obrti, poroča o deputaciji pri banki upravi in prečita odluk banske uprave, ki uvaža ostrejša postopanja glede tega klanja, ki ni nič drugega kakor šušmarstvo v mesarski stroki in ni v škodo samo mesarju-obrtniku, ki mora nositi davčna bremenja, ampak tembolj v škodo tudi ljudski higijeni in narodnemu gospodarstvu. V razpravi se je dalje govorilo o predpisih obrtnega zakona, inspekciji dela, o davčnih vprašanjih in davčni praksi, dalje o vzgoji in izobrazbi mesarskega naročnika. Sprejeli so še važni sklepi, zadevajoči mesarsko obrt.

Skupščina je z glasnim odobravanjem sprejela vsa poročila in sklenila posebno zahvalo skupni zbornici za TOI v Ljubljani, ki je vedno in povsod podpirala stremženje strokovnih mesarskih združenj.

Po poročilih so se vršile volitve in so bili izvoljeni v upravo obstoječo iz 14 članov in 5 namestnikov sledeči gg.: Dimnik J., Hodnik Ign., Jager Val., Javornik Fr., Javornik Jos., Jesih L., Keber Fr., Marolt F., Mržar Al., Nered Fr., Turk Jos., Paternoster Iv., Jurček Jak., Zajc Jos., Smole Jak., Serjak Al. Izvoljen je bil tudi nadzorstveni in častni odbor.

Skupščina je trajala nad 3 ure in je pokazala življenjsko moč tega strokovnega združenja in njegovo veliko delavnost v prid podeželske mesarske obrti. Predsednik je ob navdušenju zaključil skupščino in pozval članstvo k složnemu delu in aperlal na strokovno zavest, ki bo dvignila ugled mesarske obrti tako pred javnostjo kakor tudi pred oblastmi.

Hitlerjeve pisanke

Papen odstavljen kot pruski komisar — Pomilostitev morilcev — Prepoved inozemskih sezonskih delavcev

Berlin, 12. aprila. Pred odhodom na velikonočni odmor je Hitler brez vednosti ostalih članov vlade izdal več odlokov, ki so zbudili v javnosti mnogo pozornosti. Največjo pozornost je zbudil odlok, s katerim je bil podkanclar Papen, ki se mudi trenutno v Rimu, odstavljen kot državni komisar za Prusijo, namesto njega pa imenovan za pruskega ministrskega predsednika Hitlerjeva desna roka minister Göring. V tem vidijo dokaz, da hoče Hitler vladi brez ozira na svoje nemško nacionalne zaveznike ter da baš to imenovanje jasno kaže razmerje moči v vladi. Papen je bil nad tem nepričakovanim imenovanjem skrajno presenečen. Narodni socialisti zatrjujejo, da tega ni smatrati za nekako degradacijo Papena, marveč da je Papen določen za mnogo važnejše naloge. Pred vsem bo zastopal Nemčijo na raznih mednarodnih konferencah.

Berlin, 12. aprila. V vseh pruskih provincah so se včeraj sestali dne 12. marca izvoljeni provincialni deželni zbori. Za predsednike so bili izvoljeni izključno zastopniki narodne socialistične stranke. Ze iz prvih volitev v državni svet v največjih provincialnih deželnih zborih izhaja absolutna večina narodno socialistične stranke, ki imajo od 81 članov državnega sveta 55.

Berlin, 12. aprila. Vlada je na predlog ministra za delo sklenila prepovedati tudi letos vsako zaposlitev inozemskih poljedelskih sezonskih delavcev. Ta odlok stopi takoj v veljavo. (S tem ukrepom nemške vlade bodo zlasti prizadeti tudi naši prekmurški delavci, ki so dosedaj vsako leto šli v Nemčijo za zaslužkom. Op. ur.)

Berlin, 12. aprila. Uradno se poroča, da je deželno sodišče v Offenburgu na osnovi amnestije, ki je bila nedavno izdana, ustavilo vsako nadaljnje postopanje proti vsem osumlencem, ki so bili obtoženi, da so sodelovali pri umoru Erzbergerja.

Pariz, 12. aprila AA. Kakor piše londonski »Daily Herald«, je Hitler na inter-

vencio ameriškega delegata Normana Davisa pristal na to, da se število židovskih odvetočnikov v Berlinu poviša s 36 na 500.

Monarhistične proslave

Berlin, 12. aprila. AA. Včeraj so proslavili obletnico smrti cesarice Avguste Viktorije. Žene Viljema II., ki je pokopana v mavzoleju v grajskem parku v Potsdamu. Okoli spomenika, ki je zgrižen v obliki antičnega svetilšča, se je zbrala precejšnja množica častnikov bivše cesarske armade in delegacij patriotskih društev. Bivši prestolonaslednik je prišel v spremstvu bivše prestolonaslednice in z dvema hčerama ter položil na grob svoje matere sopeh orhidej v svojem imenu in v imenu bivšega cesarja. Tudi delegati patriotskih društev so položili vence na grob bivše cesarice.

Notarska imenovanja

Beograd, 12. aprila. S kraljevim ukazom je imenovan na predlog ministra pravde za notarja v Marenbergu narodni poslanec g. Karl Gajšek, sedaj notar v Kranjski gori. Za notarja v Kranjski gori je postavljen Fran Penko, notarski pripravnik in vršilec dolžnosti notarja v Marenbergu.

Napredovanje

Beograd, 12. aprila. S kraljevim ukazom je napredoval v VII. skupino ekonom državne bolnice v Ljubljani Alojzij Turk.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2315.40 — 2326.76. Berlin 1355.69 — 1366.49. Bruselj 799.96 — 803.90. Curih 1106.35 — 1118.85. London 195.25 — 196.85. New York ček 5706.86 — 5735.12. Pariz 225.85 — 226.97. Praga 170.67 — 171.53. Trst 292.40 — 295.30. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.45.
INOZEMSKA BORZE
Curih. Pariz 203.76, London 17.645, New York 5167/8, Bruselj 72.175, Milan 26.47, Madrid 43.90, Amsterdam 208.90, Berlin 122.50, Dunaj 72.90 do 56.25, Sotolja 3.75, Praga 15.40, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Fiodor Šaljapin KOT DON QUICHOTTE

NAJS LAVNEJŠI PEVEC SVETA BO GOSTOVAL V PEL ZA VELIKONOČ V ELITNEM KINU MATICI

Hitlerjeva Nemčija in Mussolinijeva Italija

Ljubljana, 12. aprila. Ni slučaj in tudi ne zgolj simbol, da se je prvi državni zbor štetje Nemčije v znamenju kriza kralja sestavljal v protestantski garnizijski cerkvi v Potsdamu. Koliko je ta ukrep last možganov Adolfa Hitlerja, ki je sicer katoličan, ki pa je bil že kot mlad Gornji Avstrijec oboževatelj Bismarcka in goreč pristaš Prusov, in koliko je pri tem sodelovalo vodstvo pruskega narodnosocialističnega pokreta, je za presodo nadaljnega političnega razvoja v Nemčiji pod vprašanje. Dejstvo je, da je Hitlerjeva vlada po požigu parlamentarnega poslovanja, kjer je skozi 14 povolnih let vedela druga, republikanska Nemčija, sklenila s silo obnoviti religiozne in nacionalne tradicije nemške preteklosti z oživitvijo nemške politične in protestantske verske ideje. Luthrova verska in državna morala, ki so ju nemški filozofi razvili do kategoričnega imperativa dolžnosti (Kant) in do ideje etične države kot zemeljskega posebejnega boga (Hegel), sta se praktično udeleževali v pruski državi, koje ustanovitve je pokopani v potsdamski garnizijski cerkvi, ki jo je bil tudi sezidal.

Te tradicije, ki naj bi bile po narodnosocialistični ideologiji ukoreninjene v bitju nemškega ljudstva, hoče Hitler znova uveljaviti, da pokaže svet, kako se je znala Nemčija znebiti vrvi, ki so jo dušile z njo zmage pijane in do čela oboževane sovražne države. Zato nacionalna revolucija v Nemčiji ni in ne more biti samo notranja zadeva nemškega naroda, saj pomeni obnovo pruskega militarističnega duha povratke vsenemškega nacionalizma in imperializma, torej drzno izzivanje Evrope, pred vsem seveda Francije in slovanskih držav.

Način urejanja Hitlerjeve Nemčije je v marsičem sličen postanku Mussolinijeve Italije. Italijanski fašizem in nemški narodni socializem — oba vsebujeta množestvene psihološke pojave — sta se porodila v sličnih političnih in socialnih razmerah ter skoraj istočasno. Svetovna vojna, ki se je končala z nemškim porazom, je Italiji sicer prinesla zmago, ni pa zadovoljila povsem njenih imperialističnih težnj. Marksistične stranke so znale izkoristiti v obliki državah notranjopolitični in socialni razkroj, ki ga je podpiral omajen demokracijski parlamentarni sistem. Tako so se pojavile prve nacionalistične bojne organizacije, kojih člani so bili večinoma bivši bojevniki. Te organizacije si laste zaslug, da so rešile Evropo boljševizma ter pripomogle srednjemu in malemu meščanstvu do državne oblasti.

Toda med tem ko je izvedel Mussolini že v četrtem letu po ustanovitvi fašizma oboževan državni prevrat, je moral Hitler čakati še dolga leta, ne toliko zaradi notranjopolitičnih razmer, kolikor iz razlogov zunanje politike. Italija je bila v notranjopolitičnem vrtu zmagovalcev, ki jim je bil Mussolinijev pojav več ali manj simpatičen, ker je 1. 1916. povzročil intervencijo

Italije na strani zaveznikov, Nemčija pa je bila porazena država ter bi zavezniki vsak poskus nacionalnega in državnega prevrata nedvomno zatrli. Šele potem, ko so zavezniki izpraznili zasedeno nemško ozemlje in ko so Nemčiji velikodušno črtali nadaljne vojne tribute, je začel hitlerizem dvigati glavo. Notranjopolitično pa je bila Hinderburgova izvolitev za državnega predsednika največja ovira za narodni socializem, ker je bil Hinderburg s prisojo na weimarsko republikansko ustavo posebej obremenjena državna ideja. Hitler ni mogel pričakovati, da bi se po fašističnem zgledu pridružil njegovemu pokretu oficirji, kaj šele generali, ker je vedel, da bi morali v primeru oboževanega upora streljati na narodne socialiste.

Trinajstletno čakanje je bilo končno le v korist hitlerizmu. Vnanjopolitično je bilo izpraznjeno Porenje, odpravljeno so bile reparacije in slednjič je bila priznana načelna enakopravnost Nemčije glede oboževanja. Notranjopolitično pa je narasla moč narodnega socializma zaradi propadanja demokracije pri volitvah in tako se je zgodilo, da je prišel Hitler brez državnega prevrata po zakonitem potu do državne oblasti.

Takšno se v glavnem sličnosti in razlike v vnanjem razvoju in uveljavljanju fašizma oziroma hitlerizma. Ni važno, kakšne notranje reforme so izvedli v Italiji in kakšne nameravajo izvesti v Nemčiji, važno in za bodočnost Evrope, morja odločilno, pa je, kakšno vnanjo politiko vodita obe državi nasproti svojim sosedom, ki hočejo na temelju mirovnih pogodb živeti konsolidarno življenje samostojnih svobodnih držav. Ker imata tako Italija kakor Nemčija v svojem programu revizijo mirovnih pogodb in ker sta obe nasproti iskrenemu sporazumu s Francijo in njenimi zavezniki, je italijanska orientacija po Hitlerjevi Nemčiji brez posebnega poudarjanja umljiva, čeprav pomeni priključitev vprašanje skoraj nepremagljivo oviro za resen sporazum med Rimom in Berlinom. Izjave italijanskega delegata Scialoja v Ženevi so sicer res že stare, v svojem bistvu pa so še zmerom aktualne, kar dokazujejo nedavno izrečene besede v Hitlerjevem parlamentu ob prisotnosti avstrijskih narodnih socialistov. Kakšno bo italijansko nemško sodelovanje v praksi, se bo pokazalo že ob razčiščenju problemov, ki jih vsebuje Mussolinijev načrt o direktoriju štirih veleil. Trenutni položaj ne kaže nič novega ne na črti Rim-Pariz, ne na črti Rim-Berlin. Simptomi nemško italijanskega sporazuma so za zdaj le ideološkega značaja na temelju približanja Hitlerjevega režima fašističnemu. Dokler bo povojno stanje v Evropi odvisno od močne volje Francije in nje pridruženih zaveznikov, tako dolgo bodo zamaš vsa prizadevanja germanskega kriza in fašistične sekire, da bi odločevala o usodi drugih narodov.

Živilski trg pred prazniki

Gospodinjje morajo delati čudeže, finančno vprašanje ne sme odločati, da bi ostale mize nepogrnjene

Ljubljana, 12. aprila. Zadnji dnevi so po priliki tako pomembni, da morajo ljudje hočeš nočeš misliti na živilski trg. Večina gospodinj se je že sprijaznila z mislijo, da bo treba ob prazniških poginjavah mize mnogo bolj slovesno. Prevzele so nase težke skrbi, o katerih se moškimi niti ne sanja, in zdaj prihajajo na trg dan za dnem čedalje bolj skrbnih obrazov in odhajajo z njega z vedno bolj polnimi in tekmami cekarji. Gospodinjje morajo delati čudeže, finančno vprašanje ne sme odločati tako, da bi ostali cekarji prazni in mize nepogrnjene.

Gospodinjje so se pa sprijaznile tudi s tem, da je tudi veliki in hud post, zato marljivo kupujejo ribe, da bodo žolodci veseno zadovoljni, se pravi, da bo volk sit in koza cela. Zdar se vsak dan na trgu čim in jih pa toliko, kot ob petkih. Najbolj ljudje posegajo po sardeljah, ki so po 14 do 16 din. kg. rečne ribe pa ne gredo tako v denar, čeprav so tudi poceni, n. pr. platnice po 16 Din. Stalni odjemalci morskih rib kupujejo tudi boljše ribe, n. pr. lignje po 26 Din in osličke po isti ceni, sape so pa po 22 Din. Razen sip, ki so po 24 Din, ni več drugih morskih rib.

Precej se gospodinjje že dni sučejo okrog mesarjev ter obdružujejo čedalje bolj enajti, ki so postale dovolj drage, da se gospodinjje lahko postavljajo z njimi, če jih kupijo. Lepa gnuš je zdaj po 22 do 24 Din kg. Upajamo, da se še kaj podraži, da nas ne bodo preveč boleli žolodci po praznikih.

Najbolj hočejo izkoristiti velikonočno konjunkturo jajčarice, ki jih je čedalje več, zato se pa jajca ne morejo podražiti. Gospodinjje jih tudi ne kupujejo posebno, ker hočejo imeti sveže pirhe na veliko moč. Najbrž bodo kupovale jajca bolj zadnje dni pred praznikom, zato se ne sme čuditi, če se bodo jajca še podražila pred veliko nočjo. Če bodo imele gospodinjje zaradi tega kaj bolj sveže pirhe, je težko reči. Danes je bilo skoraj največ jaje po 50 par komad, najlepši pa po 1,25 Din komad. Na perutninskem trgu je bil pravi naval, ter se je nekaj prodajal celo na svatosti tudi izven njega. Kaze se že

gospodinjnam predrage, a se jim ne morejo odpovedati. Mnoge gospodinjje pretehtajo ter pregledajo skoraj vse kure in peteline, ki jih ni tako malo, zato si lahko mislite, koliko dela imajo in kako so potrpežljive. Kure so po 25 do 30 Din komad, če so nekoliko težje.

Danes so dostavili čebelarji izredno mnogo medu na trg, po večini strjenega. V splošnem ga prodajajo po 20 Din kg, nekateri so ga pa ponujali tudi po 17 Din. Na zelenjavnem trgu je zadnje čase precej krompirja. Kmetje ga niso mogli prodati jeseni, zdaj jim pa ostaja, zato je tudi vedno takšen naval na Sv. Petra nasipu, kamor dostavljajo kmetje krompir naprodati na debelo ob tržnih dneh. Na drobno je krompir po dinarju kg, na debelo ga pa lahko dobiš po izredno ugodni ceni, če po 70 par kg. Zelenjava ima stalno ceno. Na zelenjavnem trgu prodajajo kmetje vedno tudi mlečne izdelke, ki so se zadnje čase zelo podražili. Tako so n. pr. danes prodajale sladko smetano v malih skodelicah po 5 Din. Če bi prodajale smetano po zamalkah kot navadno, bi je bilo v skodelici kvečjemu za 3 zamalka. Zamalka smetane je bila včasih po 50 par.

Na sadnem trgu je bilo izredno mnogo jabolk, menda jih še ni bilo noben veliki teden toliko. Najlepše so ponujali po 6 dinarjev kg. Gospodinjje jih niso posebno kupovale. Velik prostor zavzemajo velikonočni jerbasji in kosare. Kosare, ki so precej velike, se ne že gospodinjnam baš poceni — po 30 Din.

Gospodinjje tožijo nad dragotino na vsakem koraku, vračajoče se težko obložene s trga, pa morajo pogosto potivati, zlasti ob vsakem srečanju z znankami. Tedaj se seveda pošteno porazgovore ter celo pozabijo, da jih doma čaka mnogo dela.

Pri zdravniku.

— Pravim vam, gospod, da je najvažnejše dijeta.

— To tudi sam vem, gospod doktor, saj sem postal.

Pozna ga.

— Kaj bo vaš sin, ko dovrši študije?

— Prišel bo.

Teden jayne snažnosti

Ljubljana, 12. aprila.

Ljubljana ima sloves čistega mesta, kar je nemala zasluga napredka glede tlakov, vanja mestnih komunikacij. Mestna občina skrbi tudi za čiščenje in ima dva pometalna stroja, ki ju bo pa treba čim prej modernizirati, ker dvigata toliko prahu, da je veliko vprašanje, če ustrežata svojemu namenu. Blizajo se dnevi velikih sokolskih proslav. Dotok tujcev in sokolskih čet bo velik. Mesto bo prestajalo težko preizkušnjo, če bo hotelo gostom pokazati, da je res bela Ljubljana. Mestni fizikat pripravljajo v to svrhu veliko akcijo. To priliko namerava porabiti v vzgojne svrhe in bo mestni občini predlagal, naj odredi koncem maja ali v začetku junija teden jayne snažnosti oziroma zdravstveni teden. V tem tednu naj bi vsi lastniki javnih obratovnic, trgovin, hotelov ter posestniki zemljišč in hiš, pa tudi vse javne ustanove temeljito osnažili hiše, dvorišča in zemljišča. Snaženje naj bi se začelo v ponedeljek, ob koncu tedna pa bi organi mestnega načelstva ugotovili uspeh.

Ideja ni napačna in jo je treba pozdraviti. Na marsikaterih dvoriščih je zbrano mnogo nesnage, ki širi smrad daleč naokoli. Takih primerov bi lahko navedli dovolj ne samo na periferiji, temveč tudi sredi mesta. Če bo široko zasnovana akcija mestnega fizikata imela uspeh, bo morala mestna občina gledati, da ne bo ostalo samo pri enem tednu jayne snažnosti. Ta teden naj traja vse leto, tako da bo smisel za snaženje prešel v kri in takrat bomo v resnici lahko ponosni na našo belo Ljubljano.

Katastrofa v belokranjskih gozdovih

Uničenih je že nad 30.000 smrek.

Crmonej, 11. aprila. Že večkrat smo pisali o obupnih razmerah v belokranjskih gozdovih, kjer lubadar neusmiljeno uničuje dreve. Ta strahoviti uničevalci dreves se vse bolj širi, pa ga je že skoro nemogoče zaječiti, zlasti še, ker tukajšnji gozdar za tri leta ne more zaradi svoje bolezni vršiti dolžnosti, pa je pred letom dni sam prošil za upokojitev, ki pa do danes še ni potrjena. Kmet je obupan, na njega volje niti za pogozdovanje golčav, ker vidi že v naprej usodo mladih dreves.

Samo v zadnjem času so morali posestniki posekati nad 30.000 smrek, med njimi g. Gido Setina nad 2000, g. Alfonz Lackner nad 1200, dočim jih je lani posekal 1500, g. Janez Rožič nad 300 itd., pa so jim tako skoro uničili gozdovi, ki je tudi preostanek nesposoben za obrambo pred lubadarjem. Mali posestniki gozdov pa so iste skoro popolnoma iztrebili. Naravno žalostno je gledati opustošene gozdove, ko vemo, da je Bela Krajina po svoji geološki formaciji kraska zemlja, pa ji preti usoda Krasa. Vse akcije za pogozdovanje so naravno smešne, dokler nimamo tu stalnega agilnega gozdarskega strokovnjaka, ker imamo sedaj najbližje v Novem mestu, pod katerega področje spadajo 4 erezi, in sicer litijski, črnomeljski, metliški in novomeški sam, pa je umevno, da isti ne more vršiti svojih dolžnosti, kakor to zahtevajo njune potrebe. Kmetje bi se radi po vsako ceno rešili svojih gozdov, preden bodo isti popolnoma uničeni. Prizadet je ves črnomeljski srez. Kmetje sekajo okro brez dovoljenja, česar jim pa ne smemo zameriti, ki ni končno niti pravega nadzorstva. V nekaterih predelih so danes že redka čez 5 cm debela drevesa. Najhuje je sedaj prizadet Sviben, lubadar se pa počasi širi že proti gozdom v Okljuku.

Vsa belokranjska javnost apelira na kr. banko upravo in vse druge merodajne institucije, da preprečijo katastrofo, ki preti popolnoma uničiti gozdove. Ako bo kmet uvidel brezbrzišnost v tem pogledu, ne bo hotel niti saditi, za kar bo popolnoma upravičen, ker kaj more koristiti zasajen mladik, ko lubadar meter daleč od njih uničuje naše lepe gozdove, enaka usoda pa čaka tudi te mladice same.

Zaščitni odbor v škofji Loki

Škofja Loka, 11. aprila.

Naloga, ki jih bodo stavile opasnosti bodoče vojne na civilno prebivalstvo v zaključku, zlasti na ono v obmehajenih pokrajinah, bo zahtevalo od vsakega posameznika vse več znanja in iznajdljivosti, kakor je bilo običajno doslej, ko je bilo prebivalstvo izven vojne vihrare takorekno popolnoma varno. Izven vsakega dvoma je, da bo do izjave v bodoče najhujše vlogo letala, ki bodo skušala z metanjem vsakovrstnih bomb in sipanjem strupenih plinov napraviti na sovražniškem svetu čim največ škode, še več pa zmede, ki naj oslabi narodno odprnost sile. Z vsemi temi pojavi pa se mora seznaniti civilno prebivalstvo že v mirnem času, da ga nobena stvar ne najde nepripravljenega.

Kakor drugod, se je tudi v Škofji Loki osnoval nedavno poseben zaščitni odbor, ki so v njem poleg vseh predstavnikov krajevnega javnega življenja tudi vsa ona društva, ki pridejo pri organizaciji takega dela v poštev. Zaščitni odbor se deli na odseke, ki bodo vsak v svojem delokrogu seznanjali široko vrsto našega prebivalstva z nalogami, ki jih narekuje varnost življenja in uspešna obramba. Čas je pač tak, da morajo ljudje poznati plinske maske, enovane pripravne zavetšč, maskiranje objektov, signalno organizacijo, reševalno delo in slično. Loški zaščitni odbor je imel doslej več predavanj o strupenih plinih in je bila udeležba povsod prav visoka. S sistematičnim poučevanjem ljudstva se bo

seveda nadaljevalo, tako da bo v doglednem času vsak človek več ali manj vedel, kako mu je v nevarnosti postopati. Izredno pa naj poudarimo, da ustanovitev zaščitnega odbora ne pomeni nobene nevarnosti vojne, marveč služi ta odbor edinega namenu seznaniti meščanstvo in okolice z delom na sanitetnem, socialnem, gospodarskem in reševalnem področju, če bi kdaj do sovražnosti res prišlo, o čemer pa zaneskrat ni govora.

Vabimo prebivalstvo, da gre zaščitnemu odboru vidno v roko in se zlasti pozanima za one smotre, ki se bodo javnosti sproti in pravočasno najljubši.

ŠE NA VELIKI PETEK

dopoldan prinese obleke v kemično čiščenje, pisanje, barvanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

JOS. REICH

Dve motociklistični nesreči

Ljubljana, 12. aprila.

Včeraj okrog 18. se je peljal trgovec Mastel iz Strazice, ki je bil po službenih opravkih v Ljubljani, z motornim kolesom domov. Na tako zvani Jepecer je pa na ostrem ovinku in nasuti cesti nenadoma izgubil oblast nad motorjem in se s takšno silo zaletel v brzolavni drog, da ga je izruval in je drog obvisel na žicah. Motor se je popolnoma razbil, Mastel je pa v velikem loču odletel na bližnji travnik, kjer je nezvesten obležal.

Takoj po nesreči je mimo vozilo več avtomobilistov, ki se pa za ponesrečenca niso zmenili. Pol ure pozneje se je pripeljala mimo ga. Holzhaeckerjeva v družbi ge. Majerjeve iz Kranja. Ustavili sta avtomobil in naložili poškodovanega trgovca v voz ter ga odpeljali v Kranj, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Bežek. Zdravnik je ugotovil, da ima Mastel zlomljeno levo roko, poškodbe pa tudi po vsem telesu in po nogah. Ponesrečenca so prepeljali na njegov dom v Strazice.

Druga žrtev motociklistične nesreče je postal 29letni posestnikov sin Ivan Znidaršič iz Zagorice. Padel je z motornega kolesa in se poškodoval na desni rami. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Iz Novega mesta

Predavanje učitelja V. Pirnata o dolini gradov je v Celju povsem uspelo in poslušalci so se le držali, kako lepa je dolenska sosesa, doslej omalovaževana in nepoznana. Popoldne je predavatelj govoril celjskemu dijaku v krasni dvorani elitnega kina Union, zvečer pa v predavalnici Ljudske univerze. Novemu mestu se odpirajo tudi onstran Save lepe turiskoprometne perspektive.

Klub dolenskih visokošolcev, ki mu načeluje Novomeščan, akademik g. Vilh Ipavec, hoče poživiti društveno delovanje ter objubljati po velikonočnih praznikih zanimivo javno predavanje o problemih moderne vzgoje. Razglabljal bo to pereče vprašanje akademik g. Ivo Pirkovič iz St. Jerneja. Pokret bodočih naših prosvetiteljev zasluži vsa pažnja.

Osebnost vseh. Suplentka novomeške gimnazije gđ. Stamenka Nikitović je položila na beograjski univerzi profesorski izpit. Odlični mladi profesorici naše iskrene čestitke!

Oblastna skupščina Jadranske stranke je rodila kaj lepe uspehe. Novomeščani in okolici se vsak dan prijavljajo kot novi člani. Vsi, ki se niste udeležili pod buzdovanom kraljeviške Marka, iskreno vabljeno! Prijave sprejemajo vsi društveni odborniki. Članom pomagajmo se obetajo nove ugodnosti, na kar posebej opozarjamo.

Sport

Iz domačega sporta

Smučarska sezona se polagoma bliža koncu. V planinah je sicer še mnogo snega, ki pa naglo kompt. Kljub temu so pa smučarske prireditve še vedno na programu. V nedeljo bosta dve tekmi v smuku, eno priredi Smučarski klub Celje s Savinjskega sedla (2001). Cilj je pri Frischaufovi koči na Okrešlju (1376 m). Višina razlike znaša 625 metrov, dolžina proge okrog 5 km. Na velikonočni ponedeljek se bo pa vršila medkulbska slalom tekma na Zelenici na strmim plazu Begunjske nad Zeleniško kočjo za pokal dr. Gucklerja, ki jo priredi SK Tržič.

Poročali smo že, da je bil zagrebški Hašk povabljen na Dunaj, kjer bo sodeloval na proslavi 50letnice Sportkluba na turnirju, ki se ga udeležijo tudi praška Slavija. Na povratku bo Hašk igral tudi v Gradcu, kamor ga je povabil G.A.K.

Zagrebska Concordia je dobila lahkoatletskega trenerja v osebi Waldemaria Gumtauja, absolventa berlinske visoke šole za telesno vzgojo. Njena lahkoatletska sekcija, ki je bila že dozdaj ena najboljših v državi, si bo s tem znatno opomogla in gotovo še bolje napredovala. Gumtau je že prispeval v Zagreb in takoj pričel s treningom.

Za velikonočne praznike je ligino tekovanje prekinjeno, pač pa se nadaljuje naslednji teden. aZ 23. t. m. so izrebrani naslednji nasprotniki: Concordia-Slavija (Osijek) v Zagrebu BSK-Vojvodina v Beogradu in Hajduk-Gradanski v Splitu. Primorje, Hašk in sarajevska Slavija so prosti. Primorje bo igralo 30. t. m. v Zagrebu.

V nedeljo 30. aprila se bo v Beogradu odigrala meddržavna tekma Jugoslavija-Spanija, istega dne pa namerava zagrebška reprezentanca nastopiti proti drugi dunajski garnituri. ZNP se v tem pogledu s poslušalci (prof. Prezelj); 20. Godalni kvartet izvaja: »Haydnov kvartet«; »Sedem poslednjih besed Jezusovih«; 21. II. ura slovenske sodobne glasbe, skladbe Koporca, samospeve gđe. g. Thierry-Kavčnikova, pri klavirju gđe. Poženel; 22. Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 12. aprila, katoličani: Zenon, Ljubomir, Julij; pravoslavni, 30. marca.

DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matica: Halo! Halo! Tu Pariz!
Kino Ideal: Sramežljive neveste.
Kino Dvor: Kraljičina ogrlica.
Kino šiška: Gospodična, napačen spoj!
(Ob 18. in 20.).

Ruska Matica: Predavanje dr. Vladimira Franceva: »A. S. Homjakov — pesnik slovomofil.« (Ob 20. v prostorih Francoskega instituta).

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bohinec, Rimska cesta 24; dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; Leustek, Resljeva cesta 1.

Izpod sita

in rešeta

Gospod, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo ... Če te udari tvoj sovražnik po desnem licu, nastavi mu še levo ... In molite za svoje sovražnike ...

Bilo je v tistih hudih časih, ko nismo vedeli, ali bo sekala sekira pravice glave ali jih ne bo. O mučenikih se je šušljalo, o nedolžnih žrtvah je šel glas previdno od ušes do ušes, na črnih oblakih so se dvigale pobožne želje k nebu in strela so kilečale šepetajoče ustne na zemljo, da bi pokončala Antikristovo seme. Pa so sklenili gospod po pridigi roke v pobožni molitvi in ko je bilo opravljeno že vse zapovedano in naročeno, so zmoliли se en očenaš. Za slovenski narod so dejali, naj bo zadnji očenaš. Kakor v starih časih za presvetlega cesarja Franca Jožefa ...

Dolžnost nam velava zahvaliti se gospodu, da so se nas spomnili. Samo v bodoče bi se za take primere priporočali še čitatelji in uredniki Slovenskega naroda in tudi naši upravi bi najbrž očenaš na škodil.

Zvočni kino »Sokolski dom«

V ŠISKI (za mitnico) Tel. 33-87.

Samo še danes ob 18^h in 20^h

MAGDA SCHNEIDER, TRUDE BERLINER in JOHANNES RIEMANN

v izborni veselolži

Gospodična, napačen spoj!

PRIDE! ZAROCENKA — VDOVA

MARTHA EGGERTH

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 12. aprila: ob 16. uri INRL Izven. Dijaška in mladinska predstava po globoko znanih enah.

Četrtek, 13. aprila: INRL Izven. Znižane cene.

Petek, 14. aprila: Zaprto.

Sobota, 15. aprila: Zaprto.

Opozorjamo na današnje dijaško predstavo v ljubljanski drami. Uporizori se pasijonska igra I. N. R. I. po globoko znanih enah. Začetek je točno ob 15. uri. Poslednja večerna uprizoritev pa sijonske igre I. N. R. I. bo v četrtek, dne 13. t. m. v ljubljanski drami po znanih enah ob 24. Din navzdol. Za tem sta še dve popoldanski uprizoritvi, in sicer na veliko nedeljo in veliki ponedeljek ob 15. uri ravno tako po znanih enah.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 12. aprila: Zaprto (generalka).

Četrtek, 13. aprila: Zaprto.

Petek, 14. aprila: ob pol 19. uri Parsifal.

Premijera Izven.

Sobota, 15. aprila: Zaprto.

Iz Celja

—c Moška in ženska podružnica CMD v Celju sta imeli 8. t. m. zvečer v Celjskem domu redni letni občni zbor, na katerem je bil dosedanjí zaslujni, dolgoletni predsednik moške podružnice narodni poslanec g. Ivan Prekoršek soglasno izvoljen za častnega predsednika podružnice. Za predsednika moške podružnice je bil na novo izvoljen sodnik okrajnega sodišča g. dr. Baydek, za predsednico ženske podružnice pa dosedanja aglina predsednica ga. Rebernikova.

—c Vsi brivski in frizerski lokali v Celju bodo v nedeljo 16. t. m. ves dan zaprti, v ponedeljek 17. t. m. pa bodo odprti od pol 8. do 12.

—c Mestni avtobusi bodo vozili na veliki petek 14. t. m. tudi na progh Celje-Kozje-Podsreda in Celje-Mozirje, na veliko nočjo nedeljo pa izjemoma ne bodo vozili na progh Celje-Sv. Peter pod Sv. goram, Celje-Podsreda, Celje-Vranksi in Celje-Solčava.

—c Izguba dokumentov. Dne 8. t. m. so bili izgubljeni na Ljubljanski cesti razni dokumenti (delavska knjižica, šest spričeval in domovnica), gledič se na ime Leopolda Štimnikarja. Najdite! Naj jih odda na predstojništvu mestne policije.

—c Iz sodne službe. Gosp. dr. Alojz Nendel, sodnik okrajnega sodišča v Celju, je imenovan za starejšino okrajnega sodišča v Celju. Od okrajnega za okrajnemu sodišču v Celju so premeščeni gđ. višji pisarški predstojnik Henrik Toplak ter vodji zemljiške knjige Bernard Mikuletič in Ivan Semrov.

Radioprogram

Četrtek, 13. aprila.

12.15: Radio kvartet; 12.45: Dnevne vesti; 13. Čas, radio kvartet, borza; 18: Uvod v veliki petek, meditacija, koralni spevi, poje oktet bogoslovcev; 19: Korist rastlinstva (prof. Pengov); 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj); 20: Godalni kvartet izvaja: »Haydnov kvartet«; »Sedem poslednjih besed Jezusovih«; 21: II. ura slovenske sodobne glasbe, skladbe Koporca, samospeve gđe. g. Thierry-Kavčnikova, pri klavirju gđe. Poženel

HARRY PIEL v VELEFILMU
Jonny ukrade Evropo
Za Velikonoč v ZVOČNEM KINU IDEAL

Dnevne vesti

— Minister Pucelj v Jelsi. V ponedeljek jutraj je prišel v Split minister socialne politike in narodnega zdravja g. Ivan Pucelj s senatorjem dr. Silovcem in šefom izseljenškega komisariata dr. Aranickim. Iz Splita so se odpeljali v Jelso na otoku Hvaru, kjer je minister prevzel poslopje, ki ga je nedavno kupilo ministertvo socialne politike za Jadransko stražo.

— Kongres nabavljajalnih združenj. V avgustu bo v Banjaluki kongres uradniških nabavljajalnih združenj iz vse države. Priprave vodi poseben odbor. Kongresa se udeležijo nad 200 delegatov.

— Za nočno delo v pekarnah. Obrtna korporacija iz Subotice in Novega Sada so poslale novosadski trgovski zbornici spomenico, ki v nji prosijo, naj bi se odpravila prepoved nočnega dela v pekarnah, ker je praksa pokazala, da je prepoved škodovala prodaji kruha in peciva.

— Velikonočni izleti po Hrvaškem Primorju. Parniki Jadranske plovidbe bodo za velikonočne praznike letovisili na razpolago za izlete po znanih vožnjah s Sušaka in Crikvenice, Selega, Baške, Rab, Omisla, Makinske in Krk. Poleg izletniških parnikov bodo veljale izletniške karte tudi na jadranskih rednih prepih. Na vseh parnikih jadranske plovidbe so bile s 1. aprilom znatno znižane cene prehrane.

— Prepovedane publikacije. Notranje ministertvo je prepovedalo širiti in prodajati v Zagrebu izhajajočo revijo »Naša mladost št. 2 z dne 5. t. m. in knjigo Gena Seneca »Film naših današ, ki je izšla v Zagrebu.

— Desetdnevno brezplačno bivanje na Bledu. Za sezamni posetnike sokolskega pokrajinskega zleta v Ljubljani (Vidov dan) tudi z naravnimi krasotami Bleda, je aranžiralo Sokolsko društvo Bled večje število 10-dnevnih brezplačnih bivanj z vso oskrbo v najboljših hotelih na Bledu. Prijave je poslati Sokolskemu društvu Bled najkasneje do 15. junija. Pri večjem številu interesentov se isti izbrejajo. Prijavi je priložiti Din 3.— v znakom za odgovor. Na željo se lahko desetdnevno bivanje razdeli na tri osebe po 3 dni. — Poleg ugodnosti na vseh železnica za poset pokrajinskega sokolskega zleta v Ljubljani ni dovoljena pri 10-dnevnem bivanju na Bledu polovična povratna vožnja.

— Občni zbor SPD (Osebnostno društvo) v Ljubljani bo se vršil v četrtek 27. aprila ob 20. v dvorani Delavske zbornice z običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge je treba v smislu društvenih pravil poslati Osebnostnemu odboru najmanj 8 dni pred občnim zborom.

— Beograjske Slovence opozarjamo na koncert Ljubljanskega komornega kvarteta, ki se bo vršil v petek 21. t. m. ob 19.15 v Kolarčevi narodni univerzi. Kvartet tvorijo absolventi ljubljanskega dr. konser. vatorija.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je v Beogradu in Sarajevu deževalo, drugod je bilo pa samo oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani 17.9, v Zagrebu 17, v Splitu 16, v Skoplju 14, v Maribru 13.8, v Beogradu 13, v Sarajevu 12.5. Dasi je kazal barometer v Ljubljani 764.8, temperatura je znašala 4.9.

— Konj brezi otroka. Včeraj so v bolnico prepeleli triletnega posestnikovega sina Milana Frelaha z Brezji, ki ga je konj na paši bronil v glavo in mu razbil vso lobanjo. Otroškova poškodba je zelo resna.

— Volkovi raztrgali tri tihotape. Na planini Tušnice pri Livnu so našli tri dni ogledane kosti in tri lobanje, ki so imele v očesnih duplinah še nekaj mesa, kar je pričalo, da se je odigrala tragedija treh ljudi nedavno. Preiskava je dognala, da gre za tri tihotape, ki so nosili tobak iz Hercegovine v Bosno brez planine. Kmetice pripovedujejo, da so videli tri tihotape, a o četrtem ni duha ne sluha. Na poti jih je zalotil silen snežni meteo, tihotape so omagali, potem so jih pa napadli in raztrgali volkovi.

— Foto-sport zadovolji vsakogar s kamero kupljeno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 8. Ceniki brezplačno.

Iz Ljubljane

— Stavbna sezona se še vedno ni začela, vsaj v takšnem obsegu ne, da bi lahko govorili o nji. Nedavno so začeli ometavati manjše zgradbe, vile, ki so jih spravili kani pod streho, toda ne vseh, nekateri stavbe so še vedno zaprte, kot da jih ne nameravajo dograditi letos. Delati so začeli pri vilah, ki so se pod streho v teh ulicah: v Hajdrihovi (na Mirju), Postojnski, Ažbetovi, v Slovenski (v Šiški), Vovškovi (Šiška), Smoletovi (Bežigrad) in na Tyrševi cesti. Dela pa še nadaljujejo na nekaterih nekoliko večjih zgradbah, n. pr. pri trinadstropni hiši ob Celovški cesti (na bivšem igrišču filirje) in pri dveh nekoliko manjših stanovanjskih hišah v Gregorčičevi ulici. To so v glavnem vsa večja gradbena dela, razen Dukičevih zgradb in drugih, ki smo jih že večkrat omenili. Novih manjših zgradb je tako malo, da skoraj ne pridejo v poštev. Vidimo torej, da je letošnja gradbena sezona izredno slaba; in tudi ni nobenih znakov, da se kaj obrne na boljše.

— Splošna gospodarska kriza tudi Simon Gregorčičevi javni knjižnici ni prizanesla. Radi pomanjkanja denarja ne more odbor nabavljati novjših knjig, kar ima za posledico slabši obisk in manjše dohodke. Da si vsaj malo pomaga, je odbor založil tri vrste velikonočnih razglednic, katere se lahko nabavi pri tiskarji Bo. nač ter v trafikah Beline na Zaloški cesti in v trafikah v Fugnerjevi ulici. Nabavijo se pa lahko tudi v knjižnici sami. Vidovdanška cesta 2, dvoršče, in v pisarni Sokola I.

povsod dnevno od 5. do 7. ure zvečer. — Ugledno občinstvo proti odboru, da pridno kupuje razglednice in s tem pomaga knjižnici.

— Red bogoslužja strasne i svetle nedelje, u pravoslavnoj kapeli sv. oca Nikole, u kasarni vojvode Mišića. — Na veliko sredo, u 9 sati prepodne Predvečerice na liturgija. Na veliki četvrtak u 10 sati liturgija sv. Vasilija Vel., u 18 sati posle podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Carski časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice, u 19 sati u več »Plac Matere Božje. Na veliko subotu u 6 sata, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sata »Voskrsenije i jutrenja u 10 sati liturgija sv. Jovana Zlatoustu, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 8 sati jutrenja, u 10 sati liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trećeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

— Uj Cesta na Rožnik bo dobro popravljena, ker utrjujejo posuto cestice s parnim valjarjem. Ljudje so se že bali, da je bilo s posutjem ceste opravljeno vse. V mestnem središču je zdaj že večina cest tlakovanih, zato ni več toliko dela za cestni valjar, ki bi naj »stopil v akcijo« vedno dovolj zgodaj, ne šele potem, ko so že vozovi raztrpili nasip.

— Uj Poziv lastnikom živine in vozil. Letos se vrši splošni vojaški pregled živine in vozil in morajo vsi v Ljubljani bivočji lastniki najkasneje do 20. t. m. prijaviti mestnemu vojaškemu uradu na Ambrozevem trgu 7/I, soba 3. svo živino, vozove in opremo za konje ter voje. S seboj mora vsakdo prinesiti podatke o predpisanim davku in vojaške podatke o polnoletnih moških družinskih članih. Neposlušnost se kaznuje po vojaškem zakonu.

Adria prasek je boljši

— Uj Sloviti violinist Vaša Prihoda bo koncertiral v petek 21. t. m. v Unionu. Prihoda smo čuli v Ljubljani že dvakrat, obakrat je do zadnjega kotička napolnil prostorno unionsko dvorano. Vstopnice se dobe v predprodaji v Matici knjigarni.

— Uj Ljubljanski Zvon, naše najglednejše pevsko društvo, priredi v ponedeljek 24. t. m. koncert v franciškanski cerkvi pod vodstvom Zorka Prelova. Izvajal bo v spomin skladatelja Zajca dve njegovi skladbi za soli, zbor in orkester. Vstopni. ce se dobe v Matici knjigarni.

— Uj Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški javlja tužno vest, da je včeraj preminul njegov dolgoletni podpredsednik br. Rado Oblak. Pogreb blagopokojnika se bo vršil jutri ob pol 3. pop. izpred hiše žalosti, Kettejeva ul. 3. Udeležba v o. vili z znakom. 251/n

— Uj Posetite razstavo »Živalce« od 15. do 17. aprila v Ljubljani, velesejem. Polo. vična vožnja po železnici. 250/n

Dr. med.

Pavel Pehani

specijalist za ženske bolezni in porodništvo, prične ordinirati 12. t. m. od 1/2. do 3. ure popoldne

LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ST. 9 (nasproti učiteljska). Telefon 2473

— Uj Ciril Metodove razglednice za veliko noč se dobe v pap. trgovinah in trafikah. Kupujte družbene razglednice, ker s tem podpirate družbo, domače umetnike in domačo obrt. 252/n

— Uj Znameniti film »Trader Horn« je na velikonočnem sporedu ZKD. Film je delo družbe Metro Goldwyn in nam prikazuje vse lepote, romantiko, pa tudi strahote afriškega pragozda. ZKD bo predvajala film v kinu Matici na velikonočno nedeljo in ponedeljek ob 11. dopoldne ter od torka do četrtega ob 14.

— Uj Preiskava v deželni bolnici. Ker je zadnje čase na kirurškem oddelku deželne bolnice v Ljubljani podleglo več bolnikov posledicam operacije oziroma zastrupljenju, ki se je pridružilo operaciji (sepsa), je uvedla banska uprava strogo preiskavo, ki jo vodi sanitetni šef dr. Mayer, v komisiji sta pa primarij dr. Jenko in načelnik banske uprave dr. Vončina. Komisija je poslovala ves pretekli teden in preiskavo še nadaljuje. Preiskava bo te dni končana in elaborat predložiti dr. Dolšaku in nato g. banu dr. Marušiču. Dose. danja preiskava še ni dognala nič konkretnega. Večina zdravnikov je mnenja, da je šlo v večini smrtnih primerov za influen. čno epidemijo. Za vsak slučaj je bila pa pretekli teden na kirurškem oddelku izvršena popolna desinfekcija, tako da je javnost lahko pomirjena. Banska uprava bo po preiskavi — če se ji bo zdelo primerno — izdala o tem komuniké.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, tuga. nju in udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpiranje črevesa s tem, da popijete pol čase naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi signurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Trebnjega

— Sokolska knjižnica postuje namesto v soboto v petek 14. t. m., da kar čitatelje opozarjamo.

— Trte, korenjaki ameriških tret. priznanja razporedom kr. banske uprave do. ločenih podlag za evropsko žlahtno trto, so iskopeni in jih bo oddajala banovinska trdnica pri sreskem načelnstvu v Novem mestu v bližnji drž. trdnici v Bršniku vsak ponedeljek in druge uradne dneve. Narod. niki in interesi naj se nemudoma prija. vijo in trte vsamejo.

— Razglas. V smislu zakona o nepo. srednih davkih objavljamo, da dosepe v II. četrtletju 1933 v plačilo dne 1. aprila drugi četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na ne. oženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice, dne 15. avgusta 1933 I. polletni obrok zemljarine. Prizadeti davčni zave. zanci se opozarjajo, da te obroke pravo. časno poravnajo.

— Potujoča kmetijska razstava, ki pri. de v dravsko banovino v mesecu juniju, bo na železniški postaji v Trebnjem dne 19. junija.

— Spoznavaj Dolenjsko. Agilno dru. stvo »Krk« je zgrajeno na trdnih teme. ljih. Strogo nepolitično je in združuje kot. tak pod svojim okriljem ljudi vseh nazi. ranj in političev. Vrh tega je zlasti na. glašen princip medsebojnega podpiranja, ki je v teh težkih časih še prav posebno željeno. Sprčo plemenitih stremenj za povzdigo Dolenjske vseskozi idealnega po. kreta so z društvom »Krk« simpatije vse Dolenjske. V najkrajšem času bo osnova. no prvo poverništvo društva »Krk« v Trebnjem in vabimo Trebnjce, da pristopajo kot člani in ustanovniki za naš sku. pen cilj: povzdigo Dolenjske. Te dni vas obišče naš poveljnik, ki vam bo dal vsa navodila in vas vpisal kot člana. Med mno. gim dolenjskimi kraji bo ob priliki tujsko. prometne razstave razstavilo tudi Trebnje in zato naj ne bo občana, ki bi nas vse. stransko ne podprl. Spoznavaj Dolenjsko in konisti ji!

Iz Črnomlja

— Notico o nedograjnih studenih v rubriki iz Črnomlja v našem listu od 1. aprila popravljamo v toliko, da je vodnjak v Stari Lipi, Novi Lipi in Gorenjskem Suhoru prišel graditi Higieniski zavod v Ljubljani v 1. 1929. iz posebnih kreditov za javna dela v pasivnih, po suhi prizadeletih krajih. Ker je bil za vsa ljubljanska oblast prvotno odobreni kredit 1.000.000 Din, med delom reducirani na 700.000 Din, je moral higieniski zavod vsa ta dela ustaviti. Sava. ka banovina, pod koje upravo je takrat prešla Bela Krajina, gradnje začetih vod. njakov ni nadaljevala. Ko je v novembu 1932. kraljevska banska uprava v Ljubli. ni odobrila za dovršitev začeti vodnjakov potrebni kredit, je Higieniski zavod klub neugodnemu zimskemu času takoj pričel dovrševati istotako nedograjene vodnjake v Vranovcih in Cerkljavi, od 20. marca naprej pa nadaljuje delo v Stari in Novi Lipi. Dela so vezana na nizek vodostaj pod. zemskih tokov ter jih bo ob deževnem vre. menu treba morda še ponovno prekiniti, predno bodo dovršena. Dolej je dovršitev vodnjakov izostala le zaradi neugodnih pri. lik vendar pa je Higieniski zavod te ob. jekte stalno imel v evidenci in iskal mož. nosti za dograditev.

— Napredovanje. Za podpreglednika fi. nančne kontrole je imenovan pomožni pod. preglednik g. Jožef Kraškovič v Črnomlju. Čestitamo!

— Nogometna tekma. V nedeljo je bila odigrana igra med Kočevjem in našim agil. nim SK Bela Krajina, ki je pokazala našo premoč v rezultatu 7:5. Ob tej priliki mo. ramo omeniti, da je naš domaći nogomet na. zavidno lepi stopnji, gotovo eden prvih med podeželskimi. Zato odide poražen sko. ro vsak klub, ki tekmuje z nami.

— Fotoamaterska skupina v Črnomlju bo razdeljena na 4 kraje, v katere bodo vodniki domačini. Upamo, da se bodo tudi ti pokazali naši učitelji, kakor v Metliki, kjer so vodstvo skoro vseh prevzeli metli. škki učitelji. Ustanovljen je poseben spre. jemni pripravljalni odbor z mestnim žipa. nom in tajnikom in uglednimi meščani na čelu.

— Pomembna najda denarja. Na bližnjih Ločkih njivah nasproti Črnomlju, kjer so bile nekdanje rimske toplice, so pri kopanju zemlje našli zlat kovaneč, težak 7 gramov. Na obrabni strani ima napis IMP(erator) CAE(sar) VESP(asianus) AUG(ustus) P(otifex) M(aximus) CO(nsul) IIII okrog sijaj. no izdelane in ohranjene glave tega mogot. ca, na drugi strani pa NRP RED okrog ena. ko lepo plastično izdelanega rimskega vo. jaka s sulico, stoječega z eno nogo na kro. gli. Preiskovanje zlata je pokazalo, da je 22karatno. Sodeč po zgodovini, more ta zlatnik izhajati iz 476. leta po Kristusu. Se. dan je last uglednega našega omeščana g. Josepa Fabjana, trgovca z zlatarino.

— Mesecni sejem v tonek je bil razme. roma precej dobro obiskan, ker je bil robni in živinski. Zlasti mnogo je bilo pripeljanih fevrijarskih izdelkov, vsega 19 šotorov, in sicer iz Ljubljane, manj iz Metlike. Promet pa vendar ni bil zadovoljiv, ker so ljudje morali svoje izdelke ometati na najnujnejše potrebne stvari. Enako dosti je bilo prigna. ne živine, pa je bilo sklenjenih več kupcij, ki pa še daleč ne dosega kupij prejš. njih let.

— Strelska družina v Zireh je minulo nedeljo otvorila streljanje na strelišču ob državni meji. Tam je družina jeseni zgra. dila primerno barako, zdaj je pa tudi na. pravila zaklon. Urediti je treba še nekaj stvari, pa bo strelišče odgovarjalo svojemu namenu. Med prebivalstvom vlada za strel. sko družino veliko zanimanje, sproti se pri. javljajo novi člani. Med drugim so pristopili organizaciji tudi vsi granicarji pod vol. stvom poročnika Milosa Doljerića. Da strel. ska družina tako lepo napreduje, je v prvi vrsti zasluga neumornega njenega načelnika, učitelja g. Orla Justina.

Nesporazum.

Žena: Nehaj že no s to zoprn kajo! Koikokrat sem ti že rekla, da je to. bak strup, ki te počasi ubija. — Kam se ti pa tako muči! Zavoljo tebe vendar ne bom pogoltnil naenkrat cele kile strahunja.

palmira
milo
osvežuje kožo

Skrivnost jahte in njenega lastnika

Ameriško javnost razburja zagoneten umor bogatega lastnika razkošne jahte »Carme« Vanderwelda

Tornado, ki je divjal nedavno na Floridi, je zagnal tudi jahto »Carme« na širno morje. S tem se je zavlekla preiskava v zadevi zločina, ki razburja vso ameriško javnost. Jahta »Carme« je bila last kapitana Vanderwelda, ki ga je policija že 10 let opazovala. Mož je bil večkratni milijonar. Prvotno se je pisal Tierczynski in milijone je zaslužil kot vohun med svetovno vojno. Jahta, ki je lahko sprejela na krov 100 potnikov, je bila po vojni ne. prestano na potovanju.

Potnike so vabili z oglasi, obetajoč jim za 1000 dolarjev »rajski mesec na razkošni privatni jahti z najboljšo pos. trežbo.« V oglasu je bilo rečeno, da strežbo gostom nakaratice, same le. potice. Nekateri so pa izginile v pri. stanščih, kjer je jahta pristala. Na jahti so našli prijetno zavetišče ne samo zaljubljeni parčki in mladi zakonci na ženitovanjskem potovanju, temveč tu. di trgovci z dekleti in tihotapci mamil. Vanderweld in njegova lepa žena Alo. ha sta namreč prepotovala tudi afri. ške pragozdove in džungle na Suma. tri in Borneu, na reki Amazonki sta iskala polkovnika Fawcetta, ki je brez sledu izginil, in izdelala sta več kras. nih filmov. Včasih se je pojavila »Car. ma, tudi v Tihem oceanu. Med potni. ki je bila tudi imenitna gospoda, tako znana igralka Georgianova, filmska zvezda Nobelova, lord Montagno itd. Policija je naperila vse sile, da bi za. sačila Vanderwelda pri kršitvi zako.

nov, kar se ji pa ni posrečilo. Pred dobrim mesecem se je usta. vila »Carna« v Long Beachu. Vander. weld je bil ponoči v svoji kajuti. Na. enkrat je počil strel. Službujoči čast. nik Wills je prihitel pred Vanderwel. do kajuto, iz katere je skočil mož v si. vi obleki, ki je teklen na vso moč po stopnicah na krov in dalje po mostičku na obalo. Vanderweld je ležal v kaju. ti ustreljen.

Sum je padel na 30 letnega tihotap. ca alkoholnih pijač, znanega v zločin. skih krogih pod imenom »Kodravec«. Mož se je bil vkrcal na »Carmo« s svojo ljubico, ki je po umoru Vander. welda tudi izginila. Policija je kmalu našla dozdnevna morilca v osebi ne. kega Riffersa, ki je pa dokazal svoj alibi s tem, da je preživel noč, ko je bil izvršen umor, pri indijskem letal. cu Dalarmu, sumljivem možu, tihotap. cu alkoholnih pijač, ki jih je prevažal z letalom. Wanderveldova žena je od. redila, da so spustili možovo truplo v morje, ne da bi ga poprej uradno pre. gledali. Jahta je odplula pod vodstvom nekega Farrisa, ki je pripeljal na krov mlado študentko, češ da se hoče z njo poročiti na Samojskih otokih, kamor je jahta krenila. Visoki uradnik angleške. ga zunanje ministristva je dejal o tej aferi nekemu londonskemu novinarju: »Vanderweld je vzel na dno morja mnogo važnih skrivnosti. Najbolje je, če njegove tajne nikoli ne pridejo na dan.«

Tragedija zdravnika in njegove žene

Dva meseca po smrti svojega mo. za dr. Davida Russella Hamiltona, zdravnika v Shipleyu na Angleškem, je umrla od žalosti tudi njegova vdova Madge Hamiltonova. Dr. Hamilton je umrl v tragičnih okoliščinah. Po mestu je razsajala epidemija hripe in dr. Ha. milton je delal noč in dan, da bi epi. demijo zavezil. Pomagal je bolnikom, kolikor je pač mogel. Končno je pa tu. di sam zbolel, toda kljub bolezni je ostal na nogah in delal je, dokler se ni zrušil in umrl. Dva zdravnika sta si na vse načine prizadevala rešiti mu življenje, toda postrtovalni zdravnik je bil že preveč izčrpan, dva dni je le. žal, potem je pa hripi podlegel.

Njegova žena je odpotovala po mo. ževi smrti k svojemu bratu v Glas. gow, kjer je od žalosti kmalu umrla. Kakor njen mož, je bila tudi ona zna. menita tenistka.

Proces proti angleškim inženjerjem

Z velikim zanimanjem pričakujejo v Rusiji in v inozemstvu obravnavo proti angleškim inženjerjem, obtože. nim sabotaže. Prvotno so mnogi mi. šlili, da se bo Angliji posrečilo diplo. matskim potom preprečiti sodno po. stopanje proti obtoženim inženjerjem, toda sovjetska vlada je angleško po. sredovanje energično odklonila, češ, da so se angleški državljani pregrešili proti sovjetskemu zakonu in da bodo po sovjetskih zakonih tudi sojeni. V preiskovalnem zaporu sedi pet an. gleških inženjerjev, pet jih pa niso zapri. li, čeprav so obtoženi.

Iz Kranja

— Lep sportni uspeh je v nedeljo dose. gel tukašnji SK Korotan v prijateljski no. gometni tekmi s I. moštvo ASK Primor. ja iz Ljubljane, kateremu je sicer podlegel s 4:5 (1:2), a je spričo resnega naspro. tnika nadvse časten rezultat. Domačini so v planu in postrtovnosti goste celo pre. kašali, le v tehnični in skupni igri so za. ostajali. Imeli so tudi nekoliko smole in bi neodločen rezultat, če že ne zmago, za. služili.

— Predavanje o novem Kranju. Drevi ob pol 8. se vrši v čitalniški dvorani Na. rodnega doma predavanje o novem Kra. nju. Vstopnine ni.

Prijeten nesporazum.

Zdravnik: Preden vas preiščem, bi rad vedel, kaj pijete. — Ah, gospod doktor, preveč ste prijazni. Če smem torej prositi, dajte mi čašico konjaka.

LJUBAVNI ROMAN DVEH MLA. DIH SRC NA TELEFONSKEM VODU PARIZ - BERLIN!

HALO, HALO! TU PARIZ!

Nežna, pikantna in razvedrila polna veseligrja. Očarljivo lepim nočem na Montmartru sledi komedija ljubosumnosti. — Za. bavno življenje dveh svetovnih vele. mest — Pariza in Berlina — tvori ozadje življenjskega romana mlade pariške telefonistke in šarmantnega Berlinčana.

WOLFGANG KLEIN
KARL STEPANEK
Danes ob 4., 1/2. in 1/10. zvečer.
DANES ZADNJKRAT!

Mateni kino Matica
Telefon 2124

Josette Day
kot telefonistka v pariški telefonski centrali.

A. D. Emery

45

Dve siroti

Roman

Nesrečnica, ki je bila tužno sklenila, otresti se usodnega Jakobovega vpliva, je sprejela odnosa v voljo božjo svoj križ.

Na policiji je vse odlično priznala in povedala, da se kesa. Govorila je mirno, odločno. Globoko so se ji bile vtisnile v spomin vzpodbudne besede dveh deklet, ki ji je bila slučajno srečala. Spominjala se je, kako sta ji naslikali samomor kot zločin.

Bila je prepričana, da ji je bila usoda sama privedla na pot plemeniti deklet, ker jo je hotela obvarovati najhujšega.

Začetek poti v zapor je prehodila povešene glave, zatopljena v težke misli.

Ko je pa zagledala od daleč most, se ni mogla več premagovati. Videč, kako je razburjena, jo je podčastnik vprašal:

— No, kaj vam na je? ... Pa menda vendar ne nameravate skočiti v vodo?

— Kaj še! — je odgovorila Marjana, — spominjala sem se, da sem prihitela tam doli k vam, da bi me aretirali ...

— In zato ste se tako razburili, ker smo ubrali zopet isto pot? — se je začudil podčastnik.

— Da, — je pritrdila Marjana.

Ko so se bližali reki, ki bi bila v nji našla smrt, da ni slučajno naletela na sočutje dveh sester, se ji je krčilo srce. Spominjala se je svojih dobrih angelov varuhov.

Potem je pa znova odločno nadaljevala pot, ko je naenkrat zagledala na vogalu ulice tri hitro bežeče ljudi.

Nehote se je ozrla za njimi. In presenečeno je vzkliznila. To je bil vzkliz, ki se ga je Frochardka tako ustrašila.

Marjana je krilnila od presenečenja, ker je spoznala eno svojih dobrotnic, na kateri je baš mislila ...

Da, da, nedvomno je bila ona! ... Toda zakaj ni bilo tu njene sestre? Zakaj se je zdelo, da slepo siroto vlečejo odid?

Kar se je ustavil Marjanin pogled na moškem, ki je stopal za obema ženskama.

Poznala ga je dobro, šepastega brusača ... Bil je Jakobov brat, brat njenega podlega ljubčka.

Zakaj je baš on spremljal slepo siroto?

A ženska, ki je vodila dekleta, držal jo za roko, je bila Frochardka.

Luiza v družbi Frochardke! Marjana je kar ostrmel.

Zakaj se je ubogo deklet seznanilo z Jakobovo materjo in bratom, zakaj hodi z njima? Kam jo vodita? Bala se je, da je to uganila.

In ne da bi dolgo razmišljala, je

vzkliknila od strahu in groze. S krikom je hotela opozoriti nase slepo siroto ...

Zakaj je, da bi jo Luiza stisnila in razumela, kaj pomeni ta krič ...

Toda videč, da Jakobova mati in sin z Luizo pred njo bežita, da vije stara čarovnica nesrečno deklet se hitreje za seboj, je Marjana pozabila, da je aretirana, in skočila je naprej.

Toda podčastnik jo je krepko zgrabil za roko, misleč da hoče pobegniti. In zaklical je vojakom:

— Pazite bolj na aretiranko! Marjana se je pa krčevito branila in otresala vojakov ... napenjala je vse sile, da bi se jim iztrgala iz rok, čeprav le za kratek čas.

Potrebovala je le nekaj trenutkov, da bi skočila naprej in zaklicala: Bežite, bojte se teh ljudi! ... Bežite, kajti ta ženska je mati moža ki me je pahnil v pogubo.

Vsa izmučena se je Marjana obrnila k podčastniku:

— Za božjo voljo vas prosim, dovolite mi spregovoriti z ljudmi, ki beže pred nami tam doli ...

Podčastnik se je na ves glas zasmejal njeni prošnji. Toda Marjana se ni dala umeti.

— Prosim vas, gospod, ne branite mi, ne zavračajte moje prošnje. Saj sami vidite, v kakšnem položaju sem, da ne lažem in da se takoj vrnem ...

— Kaj se vam meša! — je odgovoril podčastnik.

— Da, meša se mi! ... Toda če odbijete mojo prošnjo, utegnete zakrčiti veliko nesrečo.

— Dovolj bo teh neumnosti, lepota! — je zarohnel podčastnik.

In obrnen k vojakom je zapovedal: — Naprej, dečki! ... A če bi se upirala, jo zgrabite!

Marjana je obupano krilnila. In še srditeje se je začela otresati vojakov. Vojaki so jo pa zgrabili z obeh strani tako, da se še ganiti ni mogla. Tako je bilo izgubljeno zadnje upanje, da bi mogla opozoriti ubogo Luizo na pretečo ji nevarnost. In na ves glas je začela kričati:

— Gospodična! ... Gospodična! ... Čuvajte se teh ljudi! ... Čuvajte se!

Toda njen glas ni več dosegel Luize. Frochardki se je namreč zdelo najpametneje požuriti se in spraviti slepo deklet čim prej na varno.

Ubogo deklet jo je komaj dohajalo. Toda kaj je brigalo to staro čarovnico?

Peter je šepal za njima molče, zatopljen v svoje misli. In ves potrt je dejal materi:

— Gotovo vodi straža kazneniko, ki je hotela med potjo pobegniti! ... Toda imela bo posebno srečo, če pobegne, kajti zdaj jo vojaki neso kot vrečo ...

In res so vojaki kdijub vsenu odporu pograbil Marjano in jo bolj nesli, nego vlekli.

Zdaj ni več upala, da bi se ji posrečilo iztrgati se iz rok tistih, ki so

jo držali, kajti začela je plakati in vzdihovati:

— Gospod, usmili se je, kakor se je ona usmili mene ... Obvaraj jo vseh muk in vseh nesreč! ...

— Amen, — je dejal podčastnik porogljivo.

In straža je krenila po Avgustin-skem nabrežju naprej.

Videč, da je nevarnost minila, se je Frochardka naglo obrnila. Luizi se je zdelo ta nenadna izprememba smeri čudna in zato je vprašala:

— Zakaj se pa zopet vračamo, gospa?

— Po bližnjici pojdemo, dušica. Skodoželjno je pogledala slepo siroto in pripomnila:

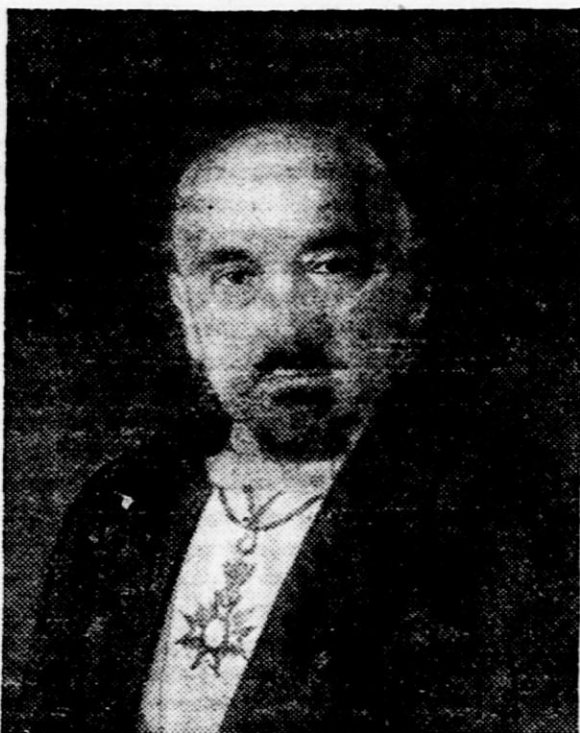
1000 parov dnevno. Poleg tega ima pa podjetje tovarno za otroške čevlje, ki jih izdeluje do 400 parov dnevno. Leta 1922 je otvoril Peter Kozina v Ljubljani na Aleksandrovi cesti krasno prodajalno čevljev leto pozneje v Zagrebu čez dve leti pa še v Beogradu. Zaradi ogromnih investicij se je pa finančno tako izčrpal da je moral iskati denarne pomoči pri domačih zavodih in ustanovljena je bila družba »Peko«, ki ji je ostal komercialni vodja. Podjetje »Peko« je še utrdilo sloves vedno bolj udomačene povsod znane in priznane znamke »Peko«, ki praznuje letos 30letnico, odkar je prevzela in skrbno čuvala svojo vodilno vlogo v pogledu izdelovanja najdovršenejših obutve. Veliki duh preranega Petra Kozine živi v njegovi tvorniški znamki »Peko« naprej in še vedno daje dela in kruha lepemu številu naših delavcev.

Od zobotrebca do veleindustrije čevljev

K 30 letnici splošno znane domače veleindustrije čevljev »Peko«

Ljubljana, 12. aprila.

Slovenski selfmade-man, v februarju 1930 umrli veleindustrialec Peter Kozina, je nam živ dokaz, da zdrav razum in podjetnost ne poznata nobenih ovir, da ni treba, da bi bil človek rojen v bogastvu in razkošju, če hoče v življenju kaj doseči, temveč da se z žilavostjo, vztrajnostjo in sposobnostjo lahko visoko povzne tudi sin

najsiromnejših roditeljev. Polkovni Peter Kozina je bil sin slovenskega kmetu, pa si je zastavil veliko nalogo izpodnesti tla tujcu, ki se je vedno bolj šopiril na naših tleh. Sklenil je preprečiti odtok zasluzka naših rok v tujino, ne sprejemati drobtin z bogatinove mize, temveč rezati si kruh in krojiti zasluzek sam.

Izredno zanimiva je življenjska pot tega našega pionirja osamosvojitve na polju čevljarke industrije. Leta 1903 je bil še skromen trgovski pomočnik in je na svojo roko izvažal zobotrebece, slavnike, glavničke, ščetke in čevlje, ki jih je prekopoval od malih obrtnikov. Leta 1907 so njegova naročila že naglo naraščala, sklenil je osamosvojiti se v izdelovanju čevljev, dobil je potrebno denarno pomoč in ustanovil v Trzinu tovarno čevljev s približno 30 de-

lavci z lastno preizovalnico in šivalnico, druga dela je pa prepustil domači obrti. Konfekcija pa kmalu ni zadoščala razvoju spretno vodene trgovine in že leta 1908 je zgradil Peter Kozina moderno urejeno tovarno, ki je izdelovala do 40 parov čevljev dnevno.

Leta 1907 vidimo Petra Kozino kot polno zaposlenega vojnega dobavitelja, ki se je postavil v finančnem pogledu na trdne noge. Kupil je Zoisovo polje in uredil v nji centralno pisarno, glavno skladišče in veleposredni prodajalno. Poleg tega je zgradil veliko gospodarsko poslopje in preselil svojim uslužbencem udobna stanovanja v lastni, v švicarskem slogu zgrajeni uradniški hiši za rodbino in samce. Tovarna v Trzinu se je hitro razvijala in izpopolnjevala tako, da je bila kmalu ena najmodernejših v državi. Peter Kozina je postal tudi lastnik najemniške tovarne čevljev tvrdke Müller & Göcken v Trzinu, ki jo je takoj temeljito prenovil in opremil z novimi stroji.

Tako je nastalo vzorno industrijsko podjetje, kakršnega nima nobena čevljarška industrija pri nas. Glavno tovarniško poslopje je štirinadstropno in s petimi ogromnimi dvoranami, kjer izdelujejo izključno kvalitativne čevlje in sicer okrog

Samomori v Parizu

Da se v Franciji ljudje kaj lahko in pogosto streljajo bodisi zaradi nesrečne ljubezni ali pa iz obupa nad življenjem, je splošno znano. Lani je bilo v Parizu 2654 samomorov, od teh s strelnim orožjem 482, utopilo se je 565 obupancev, zadušilo 343, obesilo 237, skozi okno jih je skočilo 152, pod vlaki in avtomobili si jih je pa končalo življenje 58.

Samomorov ni bilo v Parizu gotovo manj, če bi bilo težje priti do revolverja. Poslanec Cheron predlaga, naj bi se kupcu orožja izročilo šele tretji dan po kupčiji. Psihološko sodi mož prav, kajti čez tri dni bi si gotovo večina samomorilnih kandidatov premislila in tako bi bilo število samomorov občutno nazadovalo. Če pa dobi človek revolver takoj, ko sklence umreči, je seveda jasno, da si večina ne premisli, temveč da svoj sklep izvrši.

Zakonska debata.

— Se svoj živ dan nisi storil nič pametnega.

— To pa že ni res. Pozabljaš, da sem se s teboj oženil.

BOK-

Novo pomladansko črno
BOK - PIVO pivovarne
Union vsebuje mnogo slada
— ima prijeten okus, je od
8. aprila naprej v prometu

PIVO

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

FELBER HENRIK, trgovski zastopnik, naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga oziroma sestra, svakinja in teta, gospa

IRMA FELBER
roj. Pechmann
pl. Magwetz

v torek, dne 11. t. m. ob 22. uri mirno v Gospodu preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 13. t. m. ob 16. uri iz takojšnje splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1933.

PRODAM

SADNEGA MOSTA
100 hl, dobrega, po Din 1.— Hiter prodaja Wesenscheeg, v Slovenskih Konjicah. 1825

FRANCOSKI IN ANGLEŠKI
TOUSSAINT Langenscheidt
I. II. Cursus prodam. — Komenškega ulica 16, I. vrata 6. 1862

SLADKEGA SENA
dva vagona po 65 para kg — franko vagon prodaja Bulc, Mirna. 1852

»RENAULT« LIMUZINA
in rabljeni motorji poceni prodaja Šriber, Domžale. 1850

MLEKARNE!
Parni in sirni kotel ter razno drugo posodo prodaja Mlekarska zadruga Sv. Lovrene na Dravskem polju. 1849

NEPREMIČNINE

MAJHNO POSESTVO
v lepem kraju prodam za 26 tisoč dinarjev. — Ponudbe: Kosmus, Sevnica. 1829

BAZAR NA BLEDU
odda v najem žirovnik, Bled 2. 1851

HIŠO Z VRTOM
in njivo, 5 minut od kolodvora, v Savinjski dolini prodam. — Pojasnila daje: Verčkovnik, Drešnja vas 46, p. Petrovčev, pri Celju. 1828

SLUŽBE

BRIVSKI POMOČNIK
(frizerka) dobi mesto. — Zrimšek, Litija. 1853

MESAR. VAJENCA
sprejemem takoj. — Svetel, mesar, Celje-Gaberje. 1848

ZELEZOKRIVCA
za nekaj mesecev iščem za Maribor. — Ponudbe: Kiffmann, stavbno podj., Maribor. 1847

RAZNO

Modna konfekcija
Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/7

Sveže, najfinejše norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Struclaj
Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj, entlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmoderneje ureditve podjetja — najnižje cene.

MORSKE RIBE

sveže, so na razpolago pečene in surove z dostavo na dom v gostilni »KMET«, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 8

vsaki dan v velikem tednu
in sicer: brancini, barboni, riboni, orade, kalamari, škombri, cevoli, tonina, sardele, sardoni itd.

Istotam se toči pristno dalmatinsko vino belo in črno čez ulico po Din 7.—
Se priporoča

Šime Stosić.

POHIŠTVO

Na obroke! — Na hranilne knjižice:

masivne spalnice	Din 6000.—
šperane spalnice	> 3500.—
plekane spalnice	> 1800.—
Kuhinjska oprava	> 850.—
Kuhinjska kredenca	> 450.—
omare	> 380.—
postelje	> 180.—

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri nas. Sprejemamo vsakovrstna naročila in popravila po konkurenčnih cenah.

MIZARSTVO »SAVA«, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 18 — Mladostjeva cesta 6. Telefon 27-80. 1 704

Tudi gospodje imajo za spomlad

svoje želje. Nov površnik in novo obleko. Staroznana trdnica

R. MIKLAUC, LJUBLJANA, poleg škofije.
vas najbolje postreže s kamgarnom, ševjotom, sportnim suknom in drugimi tkaninami za vaš okus.

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE

Vam nudi čez ulice:

Methiško belo	1 Din 6.—
Namizno belo	1 > 7.—
Bizeljsko rdeče	1 > 8.—
Cviček	1 > 8.—
Rizling	1 > 9.—
Burgundec Ia	1 > 10.—
Jabolčnik sladki	1 > 4.—

Zganje:
Tropinovce 50% 1 Din 20.—
Slivovka 48% 1 > 24.—
Rum čajni 1 > 24.—
Hruševce 48% 1 > 28.—
Brinjevec 45% 1 > 32.—
Razni likerji od Din 28.— do Din 40.—

Pri večjem odjemu primeren popust.

Priporočam Vam tudi prvovrstna desertna vina, kakor tudi razne delikatese po konkurenčnih cenah.

Točilnica in delikatese: S. J. JERAJ, Sv. Petra c. 38

ZA VELIKO NOČ

je prispela večja izbira modernih ženskih čevljev sem, naco itd. prvovrstne kvalitete. Prodajajo se po zelo nizkih cenah. Istotako velika izbira moških, kakor tudi otroških čevljev po zmernih cenah.

V zalogi tudi že letne sandale (opanke)

Se priporoča za obisk znana trgovina s čevlji

ALEKS. OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 18

Eleganten brivski in česalni SALON

ki ustreza vsem modernim zahtevam in higieni, se priporoča cenjenim damam in gospodom

R. JURMAN, Aleksandrova cesta št. 5

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

I. SLOVENSKE TOVARNE MINERALNIH VODA, SODAVICE IN BREZALKOHOLNIH PIJAV, REG. ZADR. Z O. POR., v LJUBLJANI, SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 27,

ki se vrši v četrtek, dne 20. aprila 1933 ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Kavčiča, Privoz šte. 4.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo o poslovanju.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka.
5. Volitev načelnika, odbora, namestnikov, nadzorstva in razsodišča.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Razmoterosti

K obilni udeležbi vabi

odbor

Opomba. Drugi odstavek § 23. zadržnih pravil se glasi: Ako jih ni ob določeni uri toliko navzočih, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa brez ozira na število udeležencev.

Računski zaključek je na vpogled v zadržni pisarni med uradnimi urami.